

Пројекат „Аутобуси за Нови Сад, Србија“

Нетехнички резиме пројекта

Новембар, 2021.

Садржај

Пројекат „Аутобуси за Нови Сад, Србија“	1
1. Основне информације.....	3
Увод	3
Локација.....	3
2. Кључни налази заштите животне средине, безбедносно-здравствени и социјални налази	8
Преглед.....	8
ЕНСС утицаји и мере за ублажавање утицаја.....	9
3. Како ће интересне стране бити ангажоване на Пројекту?	12
Шта је План ангажовања интересних страна?.....	12
Ко су кључне интересне стране?	12
Која је процедура за комуникацију с интересним странама?	15
4. Акроними и скраћенице.....	15

1. Основне информације

Увод

Европска банка за обнову и развој (EBRD) разматра зајам Граду Новом Саду („Град“) ради набавке 10 електричних аутобуса, у склопу текућег пројекта обнове возног парка („Пројекат“). Аутобусе ће употребљавати Јавно градско саобраћајно предузеће Нови Сад (ЈГСП Нови Сад или „Предузеће“). Овај Нетехнички резиме Пројекта (NTS) пружа увид у планирану набавку аутобуса и описује потенцијалне добробити и штетне утицаје Пројекта. Њиме се такође објашњава начин на који ће се потенцијални утицаји Пројекта и његових пратећих постројења (укључујући депо) бити избегнути, умањени и контролисани током свих фаза развојног циклуса, и даје се резиме приступа ангажовању интересних страна у будућности.

Контакт информације за Пројекат су:

Име особе	Контакт подаци
Снежана Јаковић	Број телефона: 0800 211 210 Адреса: Футошки пут 46 и Булевар Јаше Томића 6 Е-пошта: Snezana.Jakovic@gspns.rs Вебсајт: http://www.gspns.co.rs/

Локација

Депо аутобуса Предузећа налази се у граду Нови Сад, у западном делу Новог Насеља. На Слици 1 црвеном бојом приказана је граница депоа. Објекат је окружен прометним магистралним саобраћајницама с источне (Булевар Кнеза Милоша) и јужне стране (Футошки пут), док је са западне стране неизграђено земљиште. Стамбене зграде се налазе са северне стране аутобуског депоа, отприлике 35m од паркиралишта за аутобусе. Пројекат је усмерен на замену 10 постојећих дизел аутобуса, без планираних измена самог депоа. Према томе, површина захваћена Пројектом је ограничена.

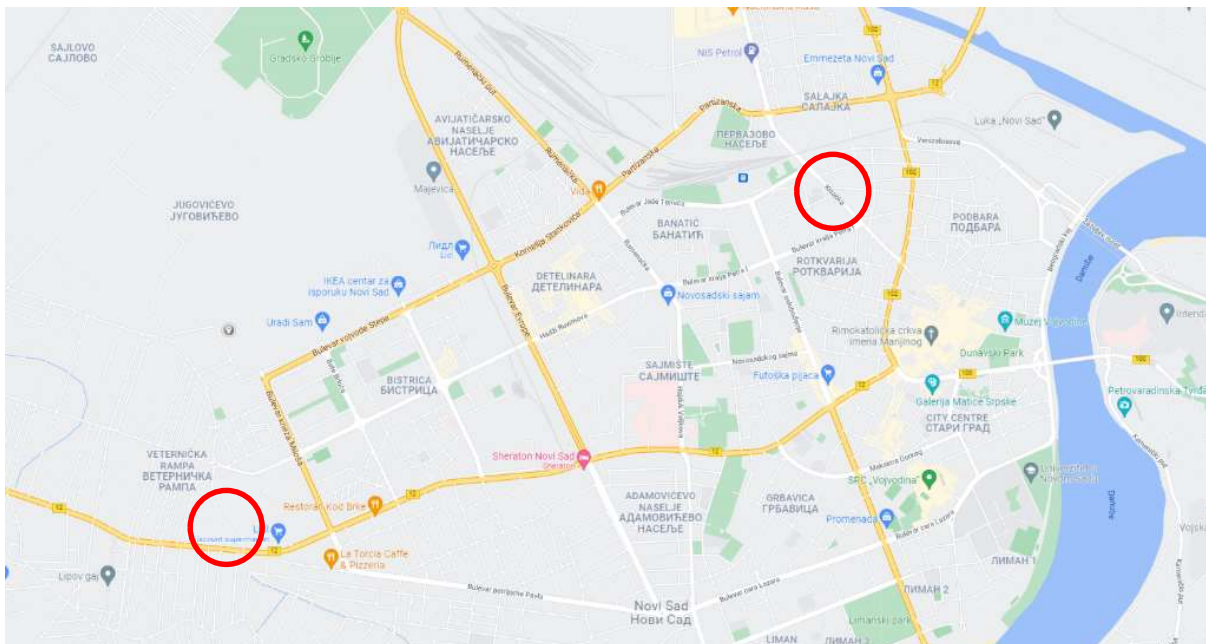
Слика 1 – Локација Пројекта

Извор: Google Earth (2019)

Пројекат је тренутно у раној фази претходне студије изводљивости, те тачне локације инфраструктура и оспег у ком ће се развијати још увек нису коначно одређени. Међутим, у овој фази се предвиђа да ће постојати потреба за постављањем станица за брзо електрично пуњење на још две локације, поред депоа (Слика 2).

Слика 2 – Препоручене локације станица за пуњење

Извор: Google Maps

Планирано је да се на предложеним локацијама поставе три брза пуњача, сваки са минималном захтеваном инсталисаном снагом пуњача од 450 kW и максималном снагом од 600 kW за пантографе постављене на аутобусима. Локације су наведене у наставку.

Поред кружног тока на Булевару Јована Дучића у Ветернику, у правцу Новог Сада. Пуњач ће се користити за аутобусе на линијама 2, 8 и 9. Тачне координате локације су 45.24801099387805, 19.787010998391953 (Слика 3).

Слика 3 – Ново Насеље: Могућа локација станице за пуњење

Извор: Google Earth

Други пуњач ће бити постављен на улазу аутобуске окретнице испред Железничке станице Нови Сад. Овај пуњач ће се користити за аутобусе на линији 11А, у правцу Детелинаре. Тачне координате локације су 45.2650714120484, 19.830000715757304 (Слика 4).

Трећи пуњач ће бити постављен на почетној станици линије број 4, која се налази на излазу аутобуске окретнице испред Железничке станице Нови Сад. Овај пуњач ће се користити за аутобусе на линији 4 и 11Б, у правцу Кисачке улице. Тачне координате локације су 45.264886199146254, 19.82948557887959 (Слика 4).

Слика 4 – Главна станица Нови Сад: Могуће локације станица за пуњење

Извор: Google Earth

У аутобуском депоу су неопходна три сервисна пуњача номиналне снаге од 50 kW.

Процењује се да захваћена површина оперативног развоја неће бити велика. Типична станица за пуњење приказана је на Слици 5.

Слика 5 – Типична станица за пуњење (наведено као пример)

У овом тренутку нису предложене трајне измене у плану путева. Међутим, биће неопходно да се обезбеди простор за паркирање аутобуса у току пуњења, а током изградње и инсталације предвиђају се могући привремени поремећаји приступа.

Кратак преглед Пројекта и инвестиција

Град Нови Сад наставља да инвестира у своју саобраћајну инфраструктуру и услуге у циљу стимулације коришћења јавног превоза као одрживог, безбеднијег и еколошки прихватљивијег одговора на потражњу мобилности у оквиру конурбације. Систем јавног градског превоза у Новом Саду тренутно обухвата потпуно интегрисану мрежу аутобуских линија која је у власништву и под управом Предузећа.

Предузеће је у власништву града и врши градски, приградски и ванградски превоз путника за Град Нови Сад, као једини јавни превозник у Граду. Предузеће располаже са 283 дизел или CNG (компримовани природни гас) аутобуса, укључујући соло аутобусе, зглобне аутобусе и аутобусе мањег капацитета. Као техничка подршка флоти, постоји делатност одржавања, као и постројења у депоу, међу којима има четири станице за точење CNG, два CNG компресора и станице за точење дизел горива.

На Слици 6 приказана је мрежа градских аутобуских линија јавног превоза којима Предузеће тренутно управља (почевши од августа 2021. године).

Слика 6 – Мрежа јавног превоза у Граду Новом Саду

Тренутни статус Пројекта

У склопу програма обнове возног парка 10 дизел аутобуса ће бити замењеном једнаким бројем електричних аутобуса на батерије (БЕВ). Речена нова флота аутобуса ће се користити на једној од најпрометнијих линија (линији 9, а суботом и недељом и линији 2) и непосредно ће заменити аутобусе ЕУРО 0 и ЕУРО 1, који се користе скоро 30 година.

2. Кључни налази заштите животне средине, безбедносно-здравствени и социјални налази

Преглед

У јулу 2021. године Предузеће је покренуло Дубинску анализу заштите животне средине и социјалну анализу (ESDD) у име Европске банке за обнову и развој. Ова анализа је оценила штетне утицаје и добробити Пројекта на животну и друштвену средину, узимајући у обзир следеће критеријуме:

- Политика заштите животне средине и социјална политика EBRD из 2014, која се састоји од свеобухватног сета Захтева за реализацију, којима се покривају кључне области проблема и утицаја на животну и друштвену средину - и
- Примењиве захтеве Европске уније (ЕУ) за животну и друштвену средину и Националне захтеве за животну и друштвену средину

У случајевима где је установљена потреба за даљим спровођењем мера за ублажавање утицаја на животну средину, и за адресирање утицаја или напредака у корпоративном учинку за животну и друштвену средину, здравље и безбедност (EHSS), предложене су мере које се наводе у Акционом плану за заштиту животне средине и социјална питања (ESAP). Овај план би требало да обезбеди усаглашавање с релевантним корпоративним и националним стандардима, стандардима Европске уније и EBRD Захтевима за реализацију. Пројекат се осмишљава тако да у потпуности одговори на ове захтеве. Анализом су установљени аспекти локалитета Предузећа и корпоративних процедура које треба унапредити, и они чине саставни део ESAP-а, чиме се Пројекат структурира тако да одговори на захтеве EBRD-а.

EBRD категоризује своје инвестиције према ризицима и утицајима који се тичу релевантног сектора и у складу са EBRD Политиком заштите животне средине и социјалном политиком из 2014. године. Према тим политикама, директни инвестициони пројекти су сврстани под А, Б или Ц (у опадајућем поретку с обзиром на потенцијални утицај), ради установљивања карактера и нивоа истраживања животне и друштвене средине, обелодањивања информација и степена у ком је потребно ангажовање интересних страна. То се одређује на основу карактера, локације, осетљивости и размера Пројекта, и на основу значаја потенцијалних штетних утицаја на животну средину и социјалних утицаја које Пројекат може имати у будућности.

Према EBRD овај Пројекат је сврстан у Категорију Б, што је проверено и потврђено током ESDD процеса.

EHSS утицаји и мере за ублажавање утицаја

У табели доле дат је сажетак главних потенцијалних позитивних и негативних EHSS утицаја Пројекта, као и преглед кључних мера за ублажавање утицаја којима се спречава актуализација сваког значајног утицаја.

Табела 1: Потенцијални EHSS утицаји Пројекта

EHSS Аспект	Преглед утицаја	Резиме мера за ублажавање утицаја
Развој пројекта (обухвата и шире повезана постројења)		
Клима и квалитет ваздуха	Предвиђа се локализовано стварање прашине током инсталације станица за пуњење.	Развој и имплементација мера за ублажавање утицаја прашине током изградње.
Бука и вибрације	Предвиђа се локализовано стварање буке током инсталације терминалних станица за пуњење.	Развој и имплементација мера за ублажавање утицаја буке и вибрација током изградње.
Водни ресурси	Предвиђа се да развој Пројекта неће довести до значајнијих утицаја на поцемне и нацемне водне ресурсе.	Стална примена постојећих контролних мера заштите животне средине.
Управљање отпадом	Предвиђа се да развој Пројекта неће довести до значајнијих утицаја у погледу управљања отпадом.	Стална примена постојећих контролних мера заштите животне средине.
Геологија и земљиште	Предвиђа се да развој Пројекта неће довести до значајнијих утицаја.	Стална примена постојећих контролних мера заштите животне средине.
Екосистеми и флора и фауна	Предвиђа се да Пројекат неће довести до значајнијих негативних утицаја на биодиверзитет, екосистеме, и флору и фауну. Међутим, у зависности од финално одређене локације за терминалне станице за пуњење, постоји веома мала могућност утицаја.	Потребно је спровести процену потенцијалних локализованих утицаја на биодиверзитет, обезбедити одговарајуће дозволе и спровести мере за ублажавање утицаја, где регулативе планирања налажу.
Културна баштина и археологија	Предвиђа се да развој Пројекта неће довести до значајнијих утицаја на културну баштину. Међутим, у зависности од финално одређене локације за терминалне станице за пуњење, постоји веома мала могућност утицаја.	Потребно је спровести процену потенцијалних локализованих утицаја на баштину, обезбедити одговарајуће дозволе и спровести мере за ублажавање утицаја, где регулативе планирања налажу.
Изглед предела	Предвиђа се да развој Пројекта неће довести до значајнијих негативних утицаја на изглед предела.	Није примењиво.

EHSS Аспект	Преглед утицаја	Резиме мера за ублажавање утицаја
Безбедност и здравље	Предвиђа се да развој Пројекта неће имати значајније негативне утицаје на безбедност. Међутим, током изградње терминалних станица за пуњење, може доћи до привремених утицаја на приступачност.	Мере за ублажавање утицаја на приступачност ће бити спроведене у складу са Планом ангажовања интересних страна (SEP).
Откуп земљишта	Према тренутним, недовршеним плановима, не предвиђа се потреба за откупом земљишта. Међутим, ово је неопходно потврдити када планови буду финализовани.	Уколико се установи да је потребно вршити откуп земљишта и да ће они који се њиме тренутно служе бити оштећени, план за откуп земљишта и обнављања средстава за живот ће бити биће израђен и имплементиран пре почетка изградње.
Социјални	Предвиђа се да развој Пројекта неће довести до значајнијих негативних социјалних утицаја. Увођењем нових аутобуса предвиђено је побољшање поузданости и удобности за возаче и путнике, као и смањење загађења.	Локалним заједницама ће бити представљене информације о Пројекту (нови аутобуси, ред вожње итд.) као и повезане операције и активности (попут смарт картица, нових стајалишта).
Реализација пројекта (обухвата и шире повезана постројења)		
Клима и квалитет ваздуха	Предвиђа се да ће Пројекат довести до побољшања квалитета ваздуха путем смањења гасова стаклене баште и других издувних гасова возила.	Стална примена постојећих контролних мера заштите животне средине .
Бука и вибрације	Предвиђа се да развој Пројекта неће довести до значајнијих утицаја будући да рад ће рад аутобуса и депоа, осим увођења нових возила, остати углавном неизмењен.	Стална примена постојећих контролних мера заштите животне средине.
Водни ресурси	Предвиђа се да развој Пројекта неће довести до значајнијих утицаја на поцемне и нацемне водне ресурсе.	Стална примена постојећих контролних мера заштите животне средине.
Управљање отпадом	Отпадом који се ствара услед тренутног рада прикладно управљају овлашћени извођачи радова. Предвиђа се да развој Пројекта неће довести до значајнијих утицаја у погледу управљања отпадом.	Стална примена постојећих контролних мера заштите животне средине.

EHSS Аспект	Преглед утицаја	Резиме мера за ублажавање утицаја
Геологија и земљиште	Предвиђа се да развој Пројекта неће довести до значајнијих утицаја.	Стална примена постојећих контролних мера заштите животне средине.
Екосистеми и флора и фауна	Предвиђа се да Пројекат неће довести до значајнијих негативних утицаја на биодиверзитет, екосистеме, и флору и фауну.	Стална примена постојећих контролних мера заштите животне средине.
Културна баштина и археологија	Предвиђа се да развој Пројекта неће довести до значајнијих утицаја на културну баштину.	Стална примена постојећих контролних мера заштите животне средине.
Изглед предела	Предвиђа се да развој Пројекта неће довести до значајнијих негативних утицаја на изглед предела.	Није примењиво.
Социјални	Предвиђа се да развој Пројекта неће довести до значајнијих негативних социјалних утицаја. Увођењем нових аутобуса предвиђено је побољшање поузданости и удобности за возаче и путнике, као и смањење загађења.	Локалним заједницама ће бити представљене информације о Пројекту (нови аутобуси, ред вожње итд.) као и повезане операције и активности (попут смарт картица, нових стајалишта). Јавност ће имати увид у разрађени План ангажовања интересних страна (SEP).
Откуп земљишта	Не постоји потражња за откупом земљишта, стога ова тема није примењива у оквиру Пројекта.	Није примењиво.
Безбедност и здравље	Предвиђа се да развој Пројекта неће имати значајније негативне утицаје на безбедност. Увођењем нових аутобуса предвиђено је побољшање поузданости и удобности за возаче и путнике, као и смањење загађења.	Стална примена постојећих безбедносно-здравствених мера.

Шта су уопштене добробити Пројекта?

Шта су уопштене добробити Пројекта? Очекује се да ће се Пројектом побољшати приступачност и удобност превозног система, нарочито за рањиве групе (укључујући особе с инвалидитетом и жене с децом). Нови аутобуси ће бити опремљени рампама, те ће приступ корисницима инвалидских колица и женама с децом бити олакшан. Нови CNG аутобуси ће допринети смањењу штетних емисија, а самим тим и побољшању јавног приступа јавном превозу, нарочито на прометним линијама.

Нови аутобуси ће допринети смањењу емисија. Процењује се да ће се емисија CO₂ смањити за 25%, а емисија честица, NO_x, CO и угљоводоника за 100%, у поређењу с једнаким бројем аутобуских вожњи коришћењем постојећих дизел возила.

Поред тога, развијен је Акциони план за заштиту животне средине и социјална питања (ESAP) како би се постојеће делатности и предложена улагања ускладила са EBRD Захтевима за реализацију. Предложене области деловања ће довести до побољшања EHSS учинковитости и унапредити делатности Предузећа и извођача радова.

3. Како ће интересне стране бити ангажоване на Пројекту?

Шта је План ангажовања интересних страна?

За Предузеће је развијен План ангажовања интересних страна (SEP), са циљем да установи ко су кључне интересне стране и да осигура да оне буду благовремено обавештене о релевантним потенцијалним утицајима Пројекта. SEP-ом се такође описује механизам званичних приговора који је на располагању интересним странама у случају да имају упите, жалбе, приговоре итд. Уколико дође до промене активности или увођења нових активности које се тичу ангажовања интересних страна, SEP ће бити ревидиран и ажуриран. Поред тога, SEP ће током имплементације Пројекта редовно бити ревидиран, и ажуриран по потреби.

SEP обухвата следеће:

- Опис Пројекта, локацију и кључна питања заштите животне средине и социјална питања;
- Захтеве за јавне консултације и обелодањивање информација;
- Идентификацију интересних страна и других укључених страна;
- Програм за ангажовање интересних страна и методе ангажовања и ресурса; и
- Механизам решавања приговора.

Ко су кључне интересне стране?

Интересне стране могу бити појединци и организације на које Пројекат утиче непосредно или посредно, на позитиван или негативан начин и које желе да изразе своје ставове. За установљивање кључне интересне стране примењује се следећа дефиниција:

„Било која интересна страна која има значајан утицај или је значајно погођена радовима и чије је интересовање и утицај неопходно препознати како би радови били успешни“.

Кључне интересне стране су наведене у Табели 2:

Табела 2: Кључне интересне стране Пројекта

Врста	Категорија интересне стране	Назив	Погођеност / Утицај	Врста
Интересне стране Пројекта / Интерне интересне стране	Примарна	<ul style="list-style-type: none"> • Запослени ЈГСП 	Ова група ће непосредно бити погођена Пројектом и имати утицај на њега тиме што ће доносити одлуке у свакој фази процеса.	Консултације са запосленима ЈГСП, као и извођачима радова биће обављене посредством сектора за људске ресурсе и образац за приговоре ће им бити на располагању.
		<ul style="list-style-type: none"> • EBRD 		EBRD ће бити консултован поводом различитих аспеката Пројекта, укључујући захтеве за заштиту животне средине и социјалне захтеве.

Врста	Категорија интересне стране	Назив	Погођеност / Утицај	Врста
Национални државни ограни	Примарна	<ul style="list-style-type: none"> Министарство заштите животне средине Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Министарство економије 	Ова група има непосредан утицај на Пројекат тиме што оснажује прописе и издаје релевантне дозволе.	ЈГСП ће бити у обавези да доставља званична писма и е-мејлове релевантним управама. ЈГСП ће организовати састанке за издавање дозвола са министарствима, током којих ће бити прилике да се расправља о проблемима или питањима у вези са издавањем дозвола, новим прописима и импликацијама Пројекта.
Локална самоуправа	Примарна	<ul style="list-style-type: none"> Градска управа за саобраћај и путеве Градска управа за заштиту животне средине Градска управа за урбанизам и грађевинске послове Градска управа за заједничке послове Градска управа за здравство Градска управа за социјалну и дечију заштиту Градска управа за образовање Градска управа за инспекцијске послове 	Ова група има непосредан утицај на Пројекат тиме што оснажује прописе, врши напор параметара заштите животне средине и планова реаговања, и издаје релевантне дозволе.	ЈГСП ће бити у обавези да доставља званична писма и е-мејлове релевантним управама. ЈГСП ће организовати састанке за издавање дозвола са кључним телима градске управе и Скупштином града током којих ће бити прилике да се расправља о проблемима или питањима у вези са издавањем дозвола, новим прописима и импликацијама Пројекта.
Локалне заједнице корисници аутобуса	– Примарна	<ul style="list-style-type: none"> Нови Сад (укључујући све кориснике аутобуса, нарочито кориснике нових аутобуса) 	Заједнице ће имати добробит од Пројекта у смислу доступности нових аутобуса, веће удобности и смањене емисије.	ЈГСП ће обавити консултације са предузећима путем месних заједница и на свом вебсајту објављивати информације о Пројекту: ред вожње, информације о новим аутобусима и повезаним активностима (укључујући нова стајалишта и смарт картице).

Врста	Категорија интересне стране	Назив	Погођеност / Утицај	Врста
Локална предузећа	Примарна	<ul style="list-style-type: none"> Локална предузећа која се налазе у близини аутобуских линија, укључујући ресторане, продавнице итд. 	Предузећа ће имати бенефит од Пројекта у смислу повећања приступачности за кориснике њихових услуга.	ЈГСП ће обавити консултације са предузећима путем месних заједница и на свом вебсајту објављивати информације о Пројекту: ред возње, информације о новим аутобусима и повезаним активностима (укључујући нова стајалишта и смарт картице).
Универзитети и образовне организације	Секундарна	<ul style="list-style-type: none"> Саобраћајна школа Универзитет у Новом Саду 	Универзитети и образовне организације могу имати добробит од Пројекта у смислу програма за стручну праксу.	ЈГСП може сарађивати са универзитетима и образовним институцијама у циљу потенцијалног развијања студијских програма и стручних пракси.
Невладине организације	Секундарна	<ul style="list-style-type: none"> „Инжењери Заштите Животне Средине“; „Архус Центар Нови Сад“ 	Локалне невладине организације могу утицати на Пројекат непосредно и посредно тако што ће помоћи промоцију одрживог саобраћаја кроз објављивање информација и кампања за подизање свести јавности.	ЈГСП може да сарађује са невладиним организацијама у циљу промовисања одрживог саобраћаја и подизања свести јавности.
Медији	Секундарна	<ul style="list-style-type: none"> Радио / новине 	Медији ће имати непосредан или посредан утицај на Пројекат путем публикација.	Саопштења за медије ради објављивања информација о Пројекту.
Извођачи радова	Примарна	<ul style="list-style-type: none"> Одржавање, поправка, предузимачи 	Ова група ће имати директан утицај на Пројекат путем уважавања ставова и коментара интересних страна приликом склапања уговора и извођења радова.	Правно обавезујући споразум са извођачима радова ангажованим на Пројекту (делатности поправки, одржавања итд.), у циљу обухватања свих поменутих пројектних задатака у уговору који се тичу животне и друштвене средине (у случајевима када су релевантни).

Која је процедура за комуникацију с интересним странама?

У овом плану су описане методе које ће Предузеће користити ради обезбеђивања ефективног укључивања интересних страна, а које подразумевају пружање података о програму будућих јавних консултација и обелодањивања података, и који ће за све кључне пројекте бити заведени. Предузеће ће редовно заводити следеће податке:

- Врста обелодањених информација – у којој форми (нпр. усмено, путем брошуре, извештаја, постера, радија итд.) и на који начин су објављене и подељене;
- Локације и датуми свих одржаних састанака;
- Поједнице, групе и/или организације с којима су обављене консултације;
- Кључна питања која су покренута и о којима се дискутовало;
- Одговори Предузећа на покренута питања, укључујући обавезивања и предузете поступке; и
- Процедuru документовања ових активности и извештавање интересних страна о њима.

Механизам решавања приговора је развијен за случај да постоје питања, упити, жалбе или приговори поводом будућих пројеката, а у циљу обраћања овим питањима. Зарад завођења ових информација, биће издат образац за приговоре. Образац за приговоре и опис механизма приговора могу се наћи у SEP-у.

4. Акроними и скраћенице

BEB	Електрични аутобуси на батерије
CNG	Компримовани природни гас
CO	Угљен-моноксид
CO ₂	Угљен-диоксид
E&S	Животна средина и социјална питања
EBRD	Европска банка за обнову и развој
EHSS	Животна и друштвена средина, здравље и безбедност
ESAP	Акциони план за заштиту животне средине и социјална питања
ESDD	Дубинска анализа заштите животне средине и социјалних питања
EU	Европска унија
HR	Људски ресурси
JGSP	Јавно Градско Саобраћајно Предузеће
kW	Киловат
m	Метар
NGOs	Невладине организације
NO _x	Азотни оксиди
NTS	Нетехнички резиме
PR	EBRD захтеви за реализацију
SEP	План укључивања интересних страна